

YALNIZ KOVBOY DAĞHAN BAYDUR

—
Anı
—

 Doğan
SoLibri

İzzeddin Çalışlar

Dağhan Baydur, 1949 yılında İstanbul’da doğdu. Müziğe olan ilgisi, beş yaşında aldığı piyano dersleri ve ailesi ile hafta sonları devam ettiği İstanbul Şehir Orkestrası’nın (Bugünkü IDSO) Taksim bahçesindeki konserleriyle başladı. İlkokuldan itibaren okuduğu Galatasaray Lisesi’nde, 1963’te kurduğu “The Young Beatles” grubuyla konserler verdi. Üniversite yıllarında ekonomi okurken profesyonel olarak müzikle ilgili konularda çalıştı ve Galatasaray, Denizbank ve Eczacıbaşı’nda basketbol oynadı. Üniversite sonrasında İstanbul Reklam ve Manajans’ta reklam müzikleri besteledi ve yönetmenlik yaptı. 1978’de sözlerini Hulki Aktunç’un yazdığı ilk bestesi “Sevince” ile Türkiye Eurovision elemelerini kazanıp Grup Nazar ile Türkiye’yi temsil etti. 1979’da İngiltere’ye yerleşti ve Muzikotek’i kurdu. 1980’de Christine Billington ile evlendi. Türk müziklerini tanıtan besteleri ve anonim eser düzenlemelerini uluslararası müzik bankalarına kattı. Muzikotek’i İstanbul’a taşıyarak Türkiye’nin ilk müzik yayım şirketini kurdu. Türk bestecilerinin haklarını koruma ve özgün müzik eserlerinin yurtdışı lisanslamasının yanı sıra birçok uluslararası müzik yayım şirketinin temsilciliğini yaptı ve ihtiyacı olan tüm kurumlara müzik hizmeti sağladı. Diğer yandan Türkiye’de müzik sektörünün altyapısının oluşturulması ve telif haklarının oturması için çaba harcadı. MESAM Yönetim Kurulu’nda görev yaptıktan sonra Türkiye’nin ikinci müzik eseri sahipleri meslek birliği olan MSG’yi kurup 2003’e kadar başkanlığını yürüttü.

İzzeddin Çalışlar, 1964 yılında İstanbul’da doğdu. Galatasaray Lisesi ve İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi’ni bitirdi. 1986-1996 yıllarında kurucu ortağı olduğu Panajans ve Her Mecra’da reklam yazarlığı, kreatif direktörlük ve ajans başkanlığı yaptı. Bir yandan da sinemada çeşitli işler ve senaristlik yaptı. Reklam, halkla ilişkiler ve medya şirketlerine yazarlık hizmeti verdi. 1996’da serbest yazar olarak çalışmaya başladı. Gazete ve dergilerde gezi, sanat, mizah, magazin ve iletişim üzerine yazıları yayımlandı. Yazar, çevirmen ve editör olarak iki yüze yakın kitaba imza attı ve birçok tematik serginin küratörlüğünü yaptı, belgeseller üretti. Yirmi yıl boyunca üniversitelerin iletişim fakültelerinde ders ve konferanslar verdi. Söyleşiye dayalı diğer biyografik eserleri arasında *Engin Cezzar’ı Takdimimdir* (Doğan Kitap, 2005), *Kalede Turgay Şeren* (GEV, 2011), *Oya Başak: Kahkahanın Derinliği* (Remzi Kitabevi, 2017), *Kriz Seven İletişimci: Ender Merter* (Boyut, 2010) sayılabilir.

YALNIZ KOVBOY DAĞHAN BAYDUR

Yazan: İzzeddin Çalışlar

Editör: Sevim Erdoğan

Yayın hakları: © 2025 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz. Katkılarından dolayı Muzikotek'e teşekkür ederiz.

1. baskı / Ekim 2025 / ISBN 978-625-8474-89-3

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Gökçen Yanlı

Kapak fotoğrafı: Sara Deniz Baydur Aktaş

Sayfa uygulama: Taylan Polat

Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1

Baha İş Merkezi. A Blok Kat: 2

34310 Haramidere-İstanbul

Tel. (212) 412 17 00

Sertifika no: 44452

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Yalnız Kovboy Dağhan Baydur

İzzeddin Çalışlar

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

İçindekiler

Uzak Batı'da sıradan bir gün.....	9
Ye ye ye.....	13
İngiliz kovboy	27
At üstünde diskjokey.....	40
Eurovision 1978	49
Şerif tehdit altında.....	63
Liverpool'dan bir yâr gelir bizlere.....	69
Paris'te 159 bpm	72
Televizyon, Eurovision ve vizyon	81
John'lar ölmez.....	87
Julliet'ini arayan parça	90
2003 darbesi.....	95
Güzellik uzmanı	100
<i>Flashback</i>	106
Kovboy çizmeli Mehmet Ağa.....	113
Kasabaya dönüş	123
Yabancılarla ilişkiler /Yerlilerle çekişmeler.....	131
Kovboy grubuyla Liverpool'da elma satışı.....	137
İki Alan ve bir telif alan.....	143
İpe Unkapanı sermek	151
Sacide & Barack	161
Siyah ve beyaz Türkler	164
Başlangıç jeneriği.....	172
Teşekkür	181
Ekler	183

Uzak Batı'da sıradan bir gün

Vahşi Batı'nın derinliklerinde kaybolmuş hayalet kasaba Calico'nun adının yazdığı derme çatma ahşap tabela kim bilir ne zaman kıymıklarına ayrılmış, Nevada Çölü'nün kum tanelerine katkı olmuştur. Uzaktan gelen banço sesi burada hâlâ yaşayanlar olduğu kanısı uyandırıyor ama görünürde ne in ne cin var; dolayısıyla top oynayan da yoktu. Derme çatma barakalardan ayrılan, çitlerle çevrili, sağlamış hissi veren tek yapıya doğru ilerleyen yabancı, bulunduğu yaban ortama kelimeye yüklenebilecek her anlamda yabancıydı. İster istemez müziğin geldiği, defalarca üst üste çakılmış kerestelerle eğreti de olsa ayakta duran, paslı ve silik teneke ilanlardan vaktiyle bir işletme olduğu anlaşılan Lane's General Store'a doğru yöneldi. Yaklaştıkça kapının üzerindeki "Est. 1882" ibaresi okunabilecek kadar belirginleşti. Bançonun çaldığı melodi de yaklaştıkça tanıdık geliyordu. Biteviye tekrar eden Ömür Göksel bestesinin "*I love you baby*" nakaratı, Galatasaray tribünlerinde bir dönem Hagi için söylenen tezahüratın melodisine uydurulmuştu. Eşikte bir an bile duraksamadan küf kokan loş mekâna adım attı. İçinde kopan fırtınanın beden diline yansımaması için azami gayret ediyor, her an başına gelebilecek belaları düşünmemeye çalışarak zihninin varlık sebebini sorgulamasına izin vermiyordu.

Yabancı içeri girdikten birkaç saniye sonra banço sesi yerini kendini telaşla dışarı atan yedi kovboyun mahmuz şıkırtısıyla kösele topukların yorgun ahşap zeminde bıraktığı takırtıya bıraktı. Can havliyle fırlayan iri kıyım silahlı kaçkınların ardından yabancı da ağır ve kendinden emin adımlarla kapının önünde belirdi. Yabancı bir an ıssız meydana ikisi şerif rozeti taşıyan yedili çetenin

karşısında tek başına ne yapabileceğini düşündü. Cebinde tırnak törpüsü bile yoktu ve tek dayanağı olan hukuku temsil edenler de karşı grupta yer alıyordu. Dehşet ve nefretle ona dikilmiş yedi çift gözden ikisinin sahibi Kirli Joe, Smith Wesson'unu çekmiş, namlunun ucunu havaya dikmişti bile. Yabancı, canının dilinden dökülecek ilk sözcüklere bağlı olduğunun farkındaydı. Ölçüp biçip iyi tartarak, ince eleyip sık dokuyarak, dozunda ve dengeli, tehditkâr ve net, çözüm odaklı ve yaptırım hedefli olmalı, bir o kadar da medeniyetten kopuk bu ücra yerleşimdeki cehalet düzeyini göz önünde tutarak anlaşılır ve basit bir cümle kurmalıydı. Beyninin ilgili kıvrımları bu muhasebeyle meşgulken geçen sessizlik süresi diğerlerinin sabrını taşırdı ve Kirli Joe namluyu gökyüzünden hedefe doğrultup salyalar püskürterek haykırdı:

"What's wrong?"

Yabancı koşar adım yaklaşan ayak seslerinin kime ait olduğunu merak ederek bir anlığına göz ucuyla kasabadan gelen yola baktı. Her nasılsa durumu fark eden kasabanın cenaze levazımatçısı, elinde mezurayla yaklaşıyordu. O an doğru cümle kurmaya yönelik zihinsel faaliyetten vazgeçip ağzına geldiği gibi konuşmaya karar verdi. Nişantaşı'nda bir kafede olsa ne diyecekse, aynıını yerel dilde söyleyiverdi:

"You ain't no coming back here boys; unless you pay your musical royalties."

Bir adım öne çıkıp diklenen Kirli Joe aşağılayıcı bir tavırla yabancını çatışmaya çekme çabasındaydı:

"How much it is? How much?"

Yine sinir bozucu bir sessizlik başladı. Sadece levazımatçının giderek yaklaşan ayak sesleri, rüzgârla yuvarlanan diken topaklarının kuma sürtünmesi ve birbirine kenetli çelik sertliğinde bakışların kızışmasından doğan titreşim duyuluyordu. Sessizliği yine Joe yırttı:

"You can hear me? How much?"

Son *"How much?"* haykırışı sadece sessizliği değil, hırbonun boğazını da yırtmıştı. Gırtlğından ayrılan partikülleri muhatabına ulaşmadan havada buharlaştığından höykürüşüne sanki mi-

tolojik bir ejderhaymış gibi bir duman bulutu eşlik etti. Yabancı ise ona tam tezat bir edayla hesap kesti:

"One dollar for fifteen minutes."

Karşısındaki kıt zekâlıların herhangi bir muhakemeye girmesine olanak vermeden ekledi:

"And that includes the digital rights!"

Ek cümle zaten omurilik soğanıyla sağ üst lob arasındaki karmaşmış seyrek sinir uçları arasında bir elektrik kontağı yaratmaya yetti. Isırma becerisi havlama kapasitesinin çok altındaki yavru sokak köpekleri gibi sinen Kirli Joe'nun saldırdığı desibel anında düştü ve soru cümlesi tonlaması şu itirafı içerdi:

"I don't know what digital rights mean!"

O boş boş yabancıya bakarken vaziyeti çakan şerif, yardımcısı ve diğer iki azman, kararlı adımlarla yabancıya yaklaşır birer doları *cache* olarak toka etti ve aynı hızla dükkâna girdi. Dışarıda sadece Joe kalmıştı ve elinde tuttuğu bir papeli verip vermemekte kararsız görünüyordu. Yabancı o ana kadar hiç olmadığı kadar sevecen bir tonla son sözünü söyledi:

"Hey man, you can sing my music right now for a buck."

Eli ters ters giderek de olsa parayı toslayıp kös kös içeri giren hasmının arkasından bir uyarıda bulunmayı da unutmadı:

"For fifteen minutes only!"

Not: Ekranda siyah üzerine dişi "Yeeehah!" yazısı çıkar ve slogan okunur:

"Muzikotek looks after your musical copyright whenever and wherever."

Pack shot: Barın içinden baştaki *soundtrack* nakaratı "I love you John Wayne" sözüyle duyulur. Yabancı'nın sesi görüntüye düşer:

Yabancı (Dış ses): – *Stop, stop it! Stop it! You can't change the original lyrics.*

Western filmi karakterinde "THE END" yazısı çıkar ve jenerik akar.

2017 yılından beri YouTube'da yayımlanan *A day in the life of a Muzikotek copyright inspector* adlı bu kısa film, Türkiye'de yarım

asır boyunca verilmiş bir telif hakları mücadelesinin özetiydi aslında.¹ Filmdeki yabancı, gerçek hayatında yalnız bir kovboy olarak Unkapanı piyasasına girmiş, önce Kızılderililerle, ardından kalantor oligarklarla, nihayet bizzat bançoğu çalanlarla mücadele ederek gerektiğinde Vahşi Batı'da bile müzik eseri sahiplerinin haklarını arar duruma gelmişti. Nasıl olduysa, o kovboy bendim. *Yeeehaaaa!*

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

1. www.youtube.com/watch?v=wINync-7DDg

Sıra dışı bir yaşamöyküsü ve kanunsuz topraklarda adalet arayan bir Türk kovboyu. Onun mücadelesi, müzik eseri sahiplerinin haklarını korumak ve Vahşi Doğu'da telif haklarının yerleşmesini sağlamaktır. Bu kitapta tatlı-sert bir kahramanın The Beatles özentiliğinden meslek birliği kuruculuğuna evrilen yaşamından kesitleri takip edecek, kendisiyle dalga geçebilme erdeminin olgunlaştırıcı etkisiyle tanışacaksınız. Önce müzisyenler ve tüm müzikseverler, sonra hukukçular için, en çok da ebediyen rock'çı kalanlar için bulunmaz bir esin kaynağı. Dağhan Baydur yaşadı, İzzeddin Çalışlar yazdı.

QR kodu okutunuz

Dijital fiyat etiketi

tavsiye edilen
KDV'siz
satış fiyatı

₺ 299

Sertifika no: 44919

ISBN 978-625-8474-89-3

9 786258 474893

Doğan
Solibri